

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦТВА»

Вибіркова дисципліна, осінній семестр, 2023 -2024 н.р.

Викладач:

Телефон:

Аудиторія де проходитимуть заняття:

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
кількість кредитів ECTS	3
вид заняття	загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття	14
самостійна робота студента	60

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Я є доступною для консультацій на кафедрі соціально-гуманітарних дисциплін. Ви також можете зв'язатись зі мною телефоном і домовитись про зустріч в інший час. Я заохочую вас звертатись до мене з будь якого питання, яке релевантне цьому курсу, організації навчання, а також питань, які у вас виникатимуть в процесі вивчення дисципліни.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Ця дисципліна є методологічною базою для цілісного осмислення мистецтва, його природи, структури та законів розвитку. По суті, вона стає підґрунтям конкретно мистецтвознавчих дисциплін, таких, хоча б, як «Історія мистецтва», «Культурологія мистецтва», «Соціологія мистецтва», «Психологія мистецтва» та ін. Розглядаючи теоретично-пізнавальний досвід, який супроводжує художню практику людства, цей курс допомагає збагнути, що є мистецтво, що складає його сутність, які мотиваційні джерела художньої творчості.

«Філософія мистецтва» – світоглядна основа мистецтва. «В усякому творі мистецтва, великому або малому, все зводиться до концепції», – твердив Гете. Отже, філософсько-теоретичні судження про мистецтво завжди концептуальні, відбивають мікро- і макрокосмос світу мистецтва.

МЕТА ТА ЦІЛІ КУРСУ

Метою цього курсу є допомогти вам зрозуміти особливості мистецтва як практично-духовного освоєння людиною дійсності, прищепити навички самостійного мислення як в акті творення, так і при аналізі явищ художнього життя суспільства

Цілі курсу передбачають, що в результаті його опанування ви знатимете: основні концепції художньої творчості, вироблені філософською думкою людства, першоджерела, теоретичні праці видатних митців і мислителів, що розкривають сутність і призначення мистецтва, а також як розрізняти, формулювати та усвідомлювати філософсько-світоглядні проблеми у контексті минулого і сучасного художнього життя.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

За результатами вивчення цього курсу ви повинні:

- о Класифікувати історичні етапи становлення філософської теорії мистецтва.
- о Систематизувати філософські засади та методологічні підходи до визначення феномену мистецтва.
- о Аналізувати вироблені світовою філософською думкою концепції художньої творчості.
- о Використовувати наукову термінологію у формі професійного (усного або письмового) викладу матеріалу чи обговорення мистецьких явищ.
- о Визначати роль філософсько-естетичної теорії у формуванні загальної та фахової культури митця.
- о Розрізняти елітарне і масове в мистецтві.
- о Написати есе на задану тему.

ФОРМАТ КУРСУ

Формат курсу передбачає аудиторну роботу у вигляді лекцій та самостійну роботу, а також підсумковий контроль у вигляді диференційованого заліку. Самостійна робота передбачає підготовку до семінарських занять, а також пошук та аналіз матеріалу при написанні есе.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вивчук Лариса. *Психоаналіз: Історія, теорія, мистецька практика*. – К., 2002.
2. Рюс Жаклін. *Поступ сучасних ідей. Панорама сучасної науки*. – К., 1998.
3. Шабанова Ю.О. *Філософія культури: підручник*/Ю.О.Шабанова. – Дніпро: ЛПРА, 2019. – 240 с.

4. Покотило Г. М. *Філософія мистецтва. Конспект лекцій*. ЛНАМ, 2020 – 68 с.

У пропонованому конспекті лекцій ви знайдете тезовий виклад змісту всіх лекцій, а також перелік додаткової літератури для самостійного опрацювання.

ЗАВДАННЯ, ВИМОГИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

ЗАВДАННЯ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

Для успішного завершення курсу ви повинні виконати наступні завдання:

1. Пройти тестування за підсумками кожної теми, яка виноситься на самостійне опрацювання;
2. Написати коротке есе на задану тему (600-700 слів). Це письмове завдання повинно засвідчити наскільки осмислено ви здатні застосовувати теоретичні поняття, терміни, узагальнення, ідеї та поняття дисципліни.

Пропоновані теми для есе:

- Соціальна утопія Платона і мистецтво.
- Арістотелівське поняття ентелехії як механізму художньої творчості.
- А. Дюрер і пошук канону краси людського тіла.
- Ігрова концепція мистецтва Ф. Шіллера.
- Філософський зміст тези «кінець мистецтва» в естетичній теорії Гегеля.
- А. Шопенгауер про природу генія.
- Ф. Ніцше та його ідея аполонівського та діонісійського начал в художній творчості.
- Вчення про сублімацію З.Фрейда як передумову художньої творчості.
- К.-Г. Юнг про типи художньої творчості.
- Етична функція мистецтва у творчості А. Камю.
- Дадаїзм як початок дилеми «мистецтво – антимистецтво» в художньо-естетичній свідомості ХХ ст.
- Хосе Ортега-і-Гассет і проблема «елітарного» і «масового» в мистецтві.
- Модернізм – сейсмограф глибинних суспільних потрясінь.

- Тоталітаризм і мистецтво.

3. Ваше третє завдання буде у вигляді підсумкового усного опитування. Питання, які виноситимуться на залік, охоплюватимуть засвоєний вами на лекціях та семінарських заняттях матеріал. Орієнтований план курсу може слугувати вам дорожньою картою питань, які виноситимуться на залік.

ДЕДЛАЙНИ

Вчасне виконання завдань є важливою умовою цього курсу. Кінцевим терміном складання письмового завдання є 15 тижднів навчання. Ви будете завчасно повідомлені про час складання вашого есе. За невчасно виконане письмове завдання з вас зніматиметься 5 балів. За невиконане завдання вам загрожуватиме неатестація.

ОЦІНЮВАННЯ

Ваша підсумкова оцінка скрадатиметься з трьох компонентів. Підсумкова оцінка вираховуватиметься за наступним алгоритмом.

ЗАВДАННЯ	ОЦІНКА
Відвідування та активність на семінарських заняттях	30 балів
Письмове завдання (самостійна робота)	40 балів
Підсумковий контроль знань (усне опитування)	30 балів

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ОЦІНОК:	
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
35-59	незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
1-34	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

консультації в умовах віддаленого навчання

У випадку віддаленого навчання наші аудиторні заняття проходитимуть онлайн у звичному форматі на платформі Zoom. Лінк на проведення занять ви отримаєте окремою розсилкою по електронній пошті.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН КУРСУ

ТИЖ-ДЕНЬ	ДАТА	ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ	СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ	

1		Філософія і мистецтво. Діалектика взаємовідношення.		
2		Філософія і художня свідомість античності		Філософські погляди Платона на мистецтво «Поетика» Арістотеля
3			Художньо-естетичні уявлення Середньовіччя	Августин Блаженний – «Град Божий»
4		Художньо-естетичні ідеали епохи Ренесансу		Леонардо да Вінчі «Трактат про жемчужину» Джорджо Вазарі «Життєписи видатних людей»
5		Філософія Нового часу: філософські засади мистецтва класицизму		Ніколо Буало «Мистецтво поетичне»
6			Філософські засади мистецтва бароко	Макаренко «Світло українського бароко»
7			Художньо-естетичні тенденції епохи Просвітництва.	Лессінг «Лаокоон»
8			Проблеми мистецтва в контексті Німецької класичної філософії	Е.Кант і його філософсько-естетична теорія Гегель і теорія «кінець мистецтва»
9			Філософсько-естетичні засади мистецтва романтизму	Ф.Шеллінг «Філософія мистецтва» Ф.Шіллер – ігрова концепція мистецтва
10		Волюнтаристські концепції мистецтва. Артур Шопенгауер, Фрідріх Ніцше		А. Артур Шопенгауер «Світ як воля і уявлення».

11		Психоаналітичні концепції в мистецтві (З. Фрейд, К.Г.Юнг)		З.Фрейд «Поет і фантазія»
12			Інтуїтивістські концепції мистецтва(Андре Бергсон, Бенедетто Кроче)	А.Бергсон «Еволюція творчості»
13		Філософські основи та принципи аналізу художньої творчості в естетиці екзистенціалізму.		Ж.П.Сартр про роль мистецтва у А. Камю - мистецтво як вічний б
14		Прагматизм – філософський фундамент постмодерністських напрямів мистецтва.		Теорія та художня практика ХХ ст.
15			Постмодерністські тенденції художньої творчості	
		КІНЦЕВИЙ ТЕРМІН СКЛАДАННЯ ЕСЕ (ЗАЛІК)		

ПОЛІТИКА КУРСУ

ВІДВІДУВАННЯ

Відвідування курсу є обов'язковим. Ви можете пропустити тільки **одне** заняття без пояснення причин вашої відсутності. Якщо протягом семестру ваша відсутність перевищила присутність, ваша атестація буде під загрозою. Ви можете виконати всі завдання, однак «провалити» курс через пропуски. Виправданням вашої відсутності на заняттях можуть бути:

- а) хвороба;
- б) події, пов'язані з діяльністю ЛНАМ;
- в) юридичні зобов'язання;
- г) релігійні мотиви.

Обов'язком студента є повідомити викладача про причини відсутності та надати супровідну документацію в деканат відповідно до правил ЛНАМ.

ЕЛЕКТРОННІ ПРИЛАДИ

Використання будь-яких електронних приладів (телефонів, планшетів, ноутбуків тощо) є суворо забороненим на цьому курсі. Перед початком занять, будь ласка, вимикніть всі електронні пристрої. Винятком з цього правила може бути ситуація, коли ви очікуєте

важливого телефонного дзвінка. У такому випадку телефоном можна скористатися за межами аудиторії.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

ЛНАМ розділяє фундаментальні цінності академічної доброчесності: **Чесність, Довіра, Справедливість, Повага та Відповідальність**. Кожен учасник освітнього процесу в ЛНАМ несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності.

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» є такі основні види порушень академічної доброчесності: **Академічний плагіат** – «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства». **Самоплагіат** – «оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів». **Фабрикація** – «вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях». **Фальсифікація** – «свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень». **Списування** – «виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання». **Обман** – «надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування». **Хабарництво** – «надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі». **Необ'єктивне оцінювання** – «свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти». Будь які прояви академічної недоброчесної компрометують учасника освітнього процесу, знижуючи якість навчання/викладання в ЛНАМ.

Дисциплінарні заходи щодо порушників академічної доброчесності різняться в залежності від складу порушення аж до позбавлення права атестації. Детальніше про політику академічної доброчесності в ЛНАМ дивіться положення «Про запобігання порушення права інтелектуальної власності та забезпечення академічної доброчесності у навчальній, творчій, науковій та науково дослідній роботі учасників освітнього процесу ЛНАМ» за цим посиланням: (<https://bit.ly/2NQnaIn>).

ПОКАРАННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Я очікую від вас, що всі завдання цього курсу ви виконуватимете самостійно. Списування, текстові запозичення без посилань на джерела, привласнення чужих ідей без посилання на авторів я розцінюватиму як порушення академічної доброчесності. Якщо ваша письмова робота міститиме плагіат (текстові збіги, або привласнення чужих думок), то вам загрожує неатестація з цієї дисципліни.

Зміни в організації цього курсу задля ефективного навчання є правом викладача. Ці зміни, однак, не можуть стосуватись мети, цілей, результатів навчання, а також політики академічної доброчесності.
